

Valódi fürkészarazsak (Ichneumonidae) faunisztikai, taxonómiai és evolúciós kutatása (Vas Zoltán)

A valódi fürkészarazsak parazitoid életmódúak, azaz a nőstények petéiket más ízeltlábúak testébe/testére helyezik, a kikelő lárva a gazdaszervezetből táplálkozik, végül annak pusztulását okozza. Herman Ottó szavaival: „E darazsak leginkább mutatják ki azt a csodaszerűséget, amelyet az anyatermészet az életet korlátozó, s így az életet az egyensúly értelmében szabályozó eszközeiben kifejt, amidőn az életet élet árán nemcsak a közönséges anyagcsere, hanem valóságos életcsere útján fakasztja.”

A parazitoid életmódú valódi fürkészarazsak 60 ezer fajjal az állatvilág egyik legnagyobb családja. Magyarországon legalább 3000 fajuk fordul elő, de a még ki nem mutatott fajok száma több százas nagyságrendű. Nem könnyű azonosítani őket, ezért világszerte kevés szakember foglalkozik velük, holott a kártevők elleni biológiai védekezésben is fontos szerepük lehet. Az elmúlt 50 évben hazai szakember híján hatalmas mennyiségű meghatározatlan példány (hazai és külföldi egyaránt) halmozódott fel a gyűjteményében. Ezek feldolgozása 2013-ban kezdődött meg, a munka során számos faunisztikai és taxonómiai eredmény várható. A fürkészarazsak rendkívül változatos megjelenésük és életmódjuk miatt összehasonlító filogenetikai vizsgálatoknak is kiváló alanyai.

Rynchobanchus flavopictus, Magyarország faunájára újonnan kimutatott fürkészarazsfaj. A példányt 1959-ben gyűjtötték, 2013-ig a meghatározatlan gyűjteményi anyagok közt rejtőzött (fotó: Németh Tamás, Magyar Természettudományi Múzeum.)

Brachycirtus ornatus, Magyarország faunájára újonnan kimutatott fürkészarazsfaj. A gyűjtemény első (és eddig egyetlen) példányát dr. Merkl Ottó gyűjtötte 2013-ban, a csepeli Tamariska-dombon (fotó: Németh Tamás, Magyar Természettudományi Múzeum.)

Magyarországi hártványászárnyúak (Hymenoptera) faunisztikai kutatása (Vas Zoltán)

A gyűjteménybe kerülő, illetve feldolgozásra váró anyagokból a valódi fürkészdarázsak (Ichneumonidae) családján kívül az alábbi főbb csoportok meghatározása történik faji szintig: redősszárnyúdarázs-félék (Vespidae), útonállódarázs-félék (Pompilidae), kaparódarázsak (Spheciformes), törösdarázs-félék (Scoliidae), dárdahordozófürkészs-félék (Gasteruptiidae), levéldarázsak (Symphyta, kivéve Cephidae, Tenthredinidae). A feldolgozás során a faunisztikai szempontból érdekes eredményeket (pl. a hazai faunára új fajokat) közöljük.

Sceliphron caementarium, Magyarországról újonnan kimutatott lopódarászfaj. Amerikai eredetű, Nyugat-Európába véletlenül hurcolták be. Terjeszkedése során már hazánkban is megjelent (fotó: Németh Tamás, Magyar Természettudományi Múzeum.)